

Betreft**Consultatiereactie DNB en de AFM op de internetconsultatie Wet internationaal verantwoord ondernemen****Amsterdam, 23 december 2024****Geachte heer/mevrouw,**

Deze reactie ziet op de volgende consultatievraag opgenomen bij het wetsvoorstel “Wet internationaal verantwoord ondernemen” (het Wetsvoorstel): *“Wat vinden stakeholders van het toezicht op financiële ondernemingen zoals geregeld in dit wetsvoorstel, waarin de ACM wordt aangewezen als toezichthouder, en er geen onderscheid wordt gemaakt voor het toezicht op de financiële sector?”*

In het Wetsvoorstel is de ACM aangewezen als toezichthoudende autoriteit, ook voor de financiële sector. Wij delen de positie van de wetgever om één toezichthouder aan te wijzen voor het CSDDD-toezicht. De sector is gebaat bij de opbouw van centrale kennis en kunde op het gebied van milieu- en mensenrechtenrisico's. DNB en de AFM beschikken momenteel niet over deze kennis en kunde. De specifieke kennis over financiële instellingen waarover zij wel beschikken is niet nodig om het CSDDD-toezicht op financiële instellingen uit te oefenen. Door één centrale toezichthouder aan te wijzen wordt voorkomen dat de behandeling van (een deel van) de financiële sector en alle andere sectoren die onder dit toezicht zullen vallen, onnodig uit elkaar gaat lopen.

In de Nederlandse toezichtstructuur is het aanwijzen van één toezichthouder voor cross-sectorale wetgeving met een nieuw toezichtmandaat het meest gangbaar. Zo houdt de Autoriteit Persoonsgegevens toezicht op naleving van de Wet bescherming persoonsgegevens en houdt de ACM toezicht op de Mededingingswet, ongeacht de sector waar een partij zich in bevindt. Leidend principe hierbij is of de wet wel of niet specifiek is voor een bepaalde sector en of deze binnen of buiten het bestaande toezichtperspectief van sectorale toezichthouders valt. Bij de CSDDD gaat het om cross-sectorale wetgeving, waarbij het toezicht op de CSDDD buiten het huidige sectorale toezichtperspectief van de toezichthouders DNB en de AFM valt en veel meer sectoren betreft dan het beoogde deel van de financiële sector.

DNB en de AFM benadrukken dat zij een goede samenwerking met de CSDDD-toezichthouder van groot belang achten en uiteraard bereid zijn expertise te delen waar dit bijdraagt aan effectief en efficiënt toezicht. Het Wetsvoorstel biedt daar ook de ruimte voor. DNB en de AFM moedigen bovendien aan dat de efficiëntie en effectiviteit van het toezicht periodiek geëvalueerd worden zodat mogelijke knelpunten kunnen worden geïdentificeerd en opgelost.

Hieronder lichten wij de belangrijkste argumenten voor onze positie graag toe.

Toepassing van de CSDDD op een beperkt aantal financiële instellingen

De CSDDD is niet specifiek gericht op financiële instellingen. Veel van de belangrijke onderwerpen in het kader van gepaste zorgvuldigheid, zoals de vraag wanneer een

onderneming mensenrechten aantast, zullen overkoepelend (over diverse sectoren heen) zijn. Daarom delen wij de positie van de wetgever dat het vanuit het oogpunt van consistentie voor de hand ligt om één toezichthouder aan te wijzen. Bovendien is er slechts een beperkt aantal financiële instellingen dat onder het toepassingsbereik van de CSDDD valt.

Toezichthouden op de CSDDD vereist kennis en kunde op het gebied van mensenrechten en milieu. De CSDDD is een nieuw toezichtgebied waarvoor de beoogde toezichthouder specifieke kennis, expertise en aanpak zal opbouwen. Centraal toezicht bevordert deze kennisopbouw: door één nieuwe toezichthouder aan te wijzen voor deze taak, kan deze toezichthouder de benodigde kennis en kunde opbouwen op dit nieuwe toezichtgebied en één uniforme uitleg en aanpak hanteren.

Toezicht door DNB en de AFM zou zich beperken tot een klein aantal partijen. Een beperkt aantal partijen uit de financiële sector valt onder het toepassingsgebied van de CSDDD. Versnippering van toezicht op één terrein (mensenrechten en milieu), dat breder is dan het DNB/AFM-toezicht en het DNB/AFM-toezicht bovendien slechts beperkt raakt, leidt tot verlies van schaalvoordelen in termen van kennis en kunde en daardoor noodgedwongen tot relatief hoge toezichtinzet met navenante kosten voor één specifieke sector (in dit geval de financiële sector).

Due diligence verplichtingen voor financiële instellingen

Voor financiële instellingen gelden de due diligence verplichtingen enkel voor de eigen operaties en de upstream activiteiten. Financiële instellingen zijn in de CSDDD nu uitgezonderd van de due diligence verplichtingen voor wat betreft de downstream activiteiten (zoals leningen en andere financiële producten of diensten).

Wij zijn van mening dat het toezichthouden op de eigen operaties en upstream activiteiten van financiële instellingen over het algemeen geen specialistische kennis van de financiële sector vereist. Onder upstream activiteiten wordt in het Wetsvoorstel verstaan: *“activiteiten van de zakenpartners van een onderneming die verband houden met de productie van goederen of het verlenen van diensten door die onderneming, met inbegrip van het ontwerp, de winning, het betrekken, de vervaardiging, het vervoer, de opslag en de levering van grondstoffen, producten of onderdelen van producten en de ontwikkeling van het product of de dienst,”* Upstream omvat dus de producten en diensten die een instelling inkoopt van andere bedrijven, zoals toeleveranciers van facilitaire diensten, huisvesting, IT-systemen, catering etc.

Om toezicht te houden op de due diligence verplichtingen uit de CSDDD is specialistische kennis nodig op het gebied van mensenrechten en milieu, welke DNB en de AFM momenteel niet bezitten. De CSDDD-toezichthouder zal in haar toezicht moeten nagaan of de financiële instelling haar zakenpartners in de upstream-waardeketen en de eigen activiteiten beoordeelt op bepaalde vereisten op het gebied van mensenrechten en milieu. Het is goed dat er een centrale toezichthouder wordt aangewezen die dit gaat doen voor alle ondernemingen die onder het toepassingsbereik van de CSDDD vallen, waaronder een beperkt aantal instellingen uit de financiële sector. Daarnaast moedigen wij het aan dat er Europese verduidelijking komt ten behoeve van een eenduidig beeld en een Europees gedeelde afbakening van deze begrippen.

Prudentieel toezicht door DNB op financiële instellingen

Het prudentieel toezicht van DNB is gericht op solide financiële ondernemingen en een stabiel financieel systeem. Risicogebaseerd toezicht is een kernprincipe binnen het DNB-toezicht waarbij er geredeneerd wordt vanuit financiële risico's op de balans (onder meer kredietrisico, marktrisico, operationeel risico en renterisico). DNB kijkt in haar prudentieel toezicht naar de doorvertaling van ESG-factoren in financiële risico's. Dit is dus een andere benadering dan wordt verwacht van de CSDDD-toezichthouder (die bijvoorbeeld milieu- en mensenrechten risico's in de inkoop van catering en IT moet kunnen beoordelen). Bovendien kan er potentieel spanning ontstaan tussen het prudentiële mandaat en het CSDDD-mandaat.

Met het oog op een gelijk speelveld in Europa achten DNB en de AFM het niet wenselijk dat we in Nederland afwijken van andere lidstaten. Nederland lijkt bij de implementatie van de CSDDD voor te lopen op andere lidstaten. We hebben niettemin signalen ontvangen van andere prudentiële toezichthouders dat zij terughoudend zijn tegenover een rol in het CSDDD-toezicht.

Toezicht door de AFM

In het toezicht op de beheerste en integere bedrijfsvoering richt de AFM zich op de kwaliteit en bedrijfscontinuïteit van de financiële dienstverlening. Daarbij kijkt de AFM onder meer naar de betrouwbaarheid van systemen en processen en het voorkomen van marktmisbruik, ten dienste van de dienstverlening. Doelstelling is dat klanten eerlijk bediend worden en kwaliteit van dienstverlening geborgd blijft. Risico's op het gebied van milieu of mensenrechten in de upstream waardeketen zouden slechts een rol spelen als deze van invloed zouden zijn op de bedrijfscontinuïteit en de kwaliteit van financiële dienstverlening. Het mitigeren van de risico's voor die continuïteit staat vanuit dit perspectief centraal. Dit is een andere benadering en expertise dan het mitigeren van de milieu- of mensenrechtenrisico's zelf.

De AFM houdt daarnaast ook toezicht op naleving van de verplichtingen uit de Corporate Sustainability Reporting Directive (CSRD) door uitgevende instellingen. Deze populatie bevat zowel financiële instellingen als niet-financiële instellingen. Het onderscheidende element of een instelling onder het AFM toezicht op de CSRD valt, is of het wel of niet een uitgevende instelling is. Bedrijven die geen uitgevende instelling zijn, vallen niet onder dit AFM toezicht. Er wordt voor dit toezicht derhalve geen onderscheid gemaakt tussen financiële en niet-financiële instellingen.

Het toezicht op de CSRD is van een andere orde dan het toezicht op de zorgvuldigheidsverplichtingen op grond van de CSDDD. De CSRD beperkt zich tot *transparantie* over ESG-onderwerpen in het bestuursverslag, en legt in tegenstelling tot de CSDDD geen verplichtingen op ten aanzien van de *omgang* van bedrijven met milieu- of mensenrechtenrisico's in de activiteitenketen. Dit is in lijn met de regels voor financiële verslaggeving, waarbij de AFM toezicht houdt op transparantie over de cijfers, maar niet op de activiteiten van de uitgevende instelling zelf. De AFM acht het wel van belang een goede samenwerking op te zetten met de CSDDD-toezichthouder. Transparantie is immers een reflectie van de daadwerkelijke bedrijfspraktijk. De AFM is daarom positief over de mogelijkheden die het wetsvoorstel biedt om toezichtinformatie uit te kunnen wisselen waar relevant.

Klimaattransitieplanverplichting voor financiële instellingen

Het toezicht op de CSDDD-klimaattransitieplannen is beperkt en er is geen specifieke kennis van de financiële sector vereist die alleen DNB of de AFM bezit. Onder de CSDDD moeten ondernemingen een klimaattransitieplan *opstellen, publiceren, uitvoeren* en *actualiseren*. In het Wetsvoorstel is echter opgenomen dat bedrijven die onder de CSRD een transitieplan rapporteren, geacht worden te hebben voldaan aan de CSDDD-verplichting tot het *opstellen* en *publiceren* van een klimaattransitieplan. In het Wetsvoorstel is ook geen toezicht op de *uitvoering* van het klimaattransitieplan opgenomen.

DNB ziet belangrijke verschillen tussen de prudentiële transitieplannen (CRD VI en de herziene Solvency II Richtlijn) en de klimaattransitieplannen onder de CSDDD: de CRD-plannen hebben als doel verbetering van risicomanagement, zoals het evalueren van de kredietrisico's bij het afbouwen van investeringen in fossiele brandstoffen. Ook onder de herziene Solvency II richtlijn zullen verzekeraars hun risicomanagement verder moeten verbeteren door specifieke plannen te ontwikkelen en te monitoren om de financiële risico's die voortvloeien uit duurzaamheidsrisico's aan te pakken. Dit terwijl de CSDDD-klimaattransitieplannen als doel hebben om een duurzame bedrijfsvoering te waarborgen in lijn met het Klimaatakkoord van Parijs. Hiermee vereist het prudentieel toezicht een ander perspectief dan het CSDDD-toezicht. Het enkele feit dat DNB dus al naar de CRD VI plannen en Solvency II plannen kijkt brengt niet met zich mee dat hier automatisch al invulling is gegeven aan het CSDDD-toezicht, dit zou een nieuw mandaat met zich meebrengen.

Gezien het voorstaande, achten wij het passend om conform het Wetsvoorstel één toezichthouder aan te wijzen voor het CSDDD-toezicht. Wij benadrukken dat we een goede samenwerking met de CSDDD-toezichthouder van belang achten.

Hoogachtend,

Laura van Geest

Bestuursvoorzitter
Autoriteit Financiële Markten

Steven Maijor

Toezichtdirecteur en Voorzitter Toezicht
De Nederlandsche Bank